

En svensk forskare och hans pris

Berättelse

Svante Arrhenius föddes år 1859. Han föddes nära Uppsala i Sverige. Han var nyfiken redan som barn. Han tyckte om siffror och natur.

Senare flyttade han till Stockholm. Där forskade han. Han forskade om salt i vatten. Han forskade också om luft och värme.

Arrhenius förstod en viktig sak. Gasen koldioxid i luften kan göra jorden varmare. Det kallas växthuseffekten.

År 1903 fick han Nobelpriset i kemi. Han var den förste svensk med ett Nobelpris. Det var en stor dag.

Svante Arrhenius dog år 1927. Han var en känd forskare. Hans idéer är viktiga än idag.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
föddes	kom till världen
nyfiken	vill veta mer
siffror	tal, till exempel 1, 2, 3
forska	leta efter ny kunskap
salt	vitt pulver som vi har i mat
koldioxid	en gas i luften
jorden	planeten vi bor på
varmare	Idag är det varmare än igår.
Nobelpriset	ett mycket fint pris
känd	många vet vem personen är

Läsförståelsefrågor

---

1. När föddes Svante Arrhenius?
  1. år 1859
  2. år 1903
  3. år 1927
2. Var forskade Arrhenius?
  1. i Uppsala
  2. i Stockholm
  3. i ett annat land
3. Vilken gas kan göra jorden varmare?
  1. koldioxid
  2. salt
  3. vatten
4. Vilket pris fick Arrhenius?
  1. Nobelpriset
  2. ett pris i sport
  3. ett pris i musik
5. Vad tyckte Arrhenius om som barn? Skriv ett kort svar. (öppen fråga)

Facit

1. a
2. b
3. a
4. a
5. Exempel på svar: Han tyckte om siffror och natur.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten ger en enkel bild av en svensk forskare och Nobelpriset. Tema: vetenskap och natur. Repetera gärna årtal och enkla yrkesord.

Diskussionsfrågor

- Vad är du nyfiken på? Vad vill du lära dig?
- Känner du till någon mer som har fått ett pris?

- **Skriv (2 meningar):** Skriv om en sak i naturen som du tycker om.
-

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Svante Arrhenius – https://sv.wikipedia.org/wiki/Svante_Arrhenius
- NobelPrize.org: Svante Arrhenius – Biographical – <https://www.nobelprize.org/prizes/chemistry/1903/arrhenius/biographical/>
- Encyclopaedia Britannica: Svante Arrhenius – <https://www.britannica.com/biography/Svante-Arrhenius>
- Nationalencyklopedin: Svante Arrhenius – <https://www.ne.se/>

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: född 19 februari 1859 på Vik (Uppsala län), död 2 oktober 1927 i Stockholm. Lade fram sin teori om joner (elektrolytisk dissociation) i doktorsavhandlingen 1884. Fick Nobelpriset i kemi 1903 som förste svensk. Beräknade 1896 hur ökad koldioxid i luften kan höja jordens temperatur (växthuseffekten). Blev chef för Nobelinstitutet för fysikalisk kemi 1905. Osäkerhet: avhandlingen brukar dateras till 1884, men hans tidiga arbete publicerades i flera steg 1884–1887; texten anger 1884. Bilden är ett porträttfoto från 1922 (Public domain).

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.